Et Forsvar

for

den i Danmark bestaaende Kirkes Daab,

og navnlig for Barnedaaben uden Tro,

med stadigt Hensyn til Angreb paa den,

især fra Mormonerne.

Af

Alfred Beyer,
Sognepræst til Herlufmagle og Tybjerg.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Universitetsboghandler **Andr. Fred. Høst.**

Trykt hos S. Trier.

1858.

Vault
P
M209
B573f DAN
1858

RR-47391

Saalænge jeg kun hørte om Mormonernes Færd i andre Egne af Landet, forekom det mig ubegribeligt, at de kunde vinde Fremgang med en Lære, som er saa falsk i sin Oprindelse og saa afskyelig i sit hele Væsen, og jeg haabede, dersom de prøvede paa at træde frem her, saa skulde det blive mig let at modarbeide dem. Ikkedestomindre skete det, medens jeg endnu ikke drømte om nogen Fare, at de pludseligt holdt Forsamling her i Sognet hos en Familie, hvor Sønnen under et Ophold længere borte herfra hemmeligt havde sluttet sig til dem, og nu her om Natten lod sig døbe af dem. Det nærmere Historiske herved, som ei kan interessere i en videre Kreds, vil jeg forbigaae og kun bemærke, at det ikke er saa let, som man tidt indbilder sig, at holde den falske Lærdom borte eller igjen at fortrænge den, naar den først har trængt sig ind. Saavel for Enkelte som i mindre og større Forsamlinger, søgte jeg at vise det Fordærvelige ved Mormonismen og det Frelsende ved vor Kirke, og jeg vil haabe, at det ikke altid var forgjæves; man lærte dog nu langt bedre af

egen Erfaring end nogensinde før, at forstaae det a Jesus anvendte prophetiske Ord: „han har forblindet deres Øine og forhærdet deres Hjerter, at de ikke skulle see med Øinene og forstaae med Hjertet og omvende sig", (Joh. 12, 40), og i Ydmyghed erkjende, at Mennesket formaaer Lidet eller Intet, naar Gud ikke giver Fremgang. Det smertede mig ofte at tænke paa, at en saa falsk Lære skulde kunne vinde Fremgang i et Land, hvor Christendommen var rodfæstet i Aarhundreder; men naar jeg saa tænkte paa Jesu Spaadomme i Matth. 24, 24 „falske Christi og falske Propheter skulle opstaae og gjøre store Tegn og Undergjerninger, at de Udvalgte skulle forføres, om det var muligt", saa forstod jeg bedre, at noget Saadant kan skee, og om disse falske Propheter end ikke gjøre Tegn og Undergjerninger, saa have de heller ikke endnu forført de Udvalgte, men ene dem, som i Forveien kun vare Christne af Navn.

Skal Christi Spaadom have Betydning, som den naturligviis har, da maa der ikke alene opstaae falske Propheter, men de maa, hvor utroligt det end ellers kunde forekomme os, vinde Tilhængere, og vi maa derfor ikke fortvivle derover; men tvertimod erkjende, at saaledes skal det være. Mormonismen er, som saa meget Andet, et Onde, som vi paa menneskelig Viis maa bedrøves over og ønske borte; men naar det kommer, saa maa vi betragte det som en Tilskikkelse fra Gud for vore Synders Skyld, for at det kan

ydmyge os og lære os at skjønne paa det Gode, som vi tidt ikke vurderede nok, medens vi havde det i Ro. Det Falske skal til, for at det Sande kan blive prøvet og luttret, og vi skulle beflitte os paa at benytte saadanne Hjemsøgelser til det Godes Fremme. Hvor meget vi maa beklage de Enkelte, som lade sig forføre, især de uskyldige Børn, som let ved Forældrene drages med i Fordærvelsen, saa maa vi dog ogsaa heri see Guds vise Husholdning; thi herved renses Kirken fra mange af sine urene Bestanddele, og de, som blive tilbage, lære ofte mere end tilforn at erkjende det Gode, Gud har givet dem i den sande Kirke. Herved bringes man langt mere end tilforn til at tænke over, og til at sætte Priis paa Meget i Kirken, hvorpaa vi ei før agtede. Man lærer mere at føle den dybe Betydning i mange Skriftsprog, og at indsee, hvor varsomt man maa handle med Skriften, for at den ei skal blive fordreiet og forvanskет, som af Vranglærerne, og at kun de, som ere og blive i Kirken, retteligen kunne fortolke og forstaae den, idet de læse den besjælede af Guds Aand.

Kirkens Fjender forstaae smildeligen at angribe os ved Hjælp af Skriften, ofte hvor man mindst ventede det, og naar vi ville modarbeide dem, maa vi for de Enfoldiges Skyld omtale Meget, som for Mange vil synes unødvendigt. Hvad jeg har talt for Kirken og mod dens Fjender, deels i Husene for Enkelte og deels i Kirken for Mange, vil jeg her gjentage, i det

Haab, at det her har bidraget Noget til at opklare det Rette, og at det ogsaa kan gjøre Andre opmærksomme paa, hvad man skal tale imod, og hvad man skal sætte Priis paa. Det er især beregnet paa Menigmand, og jeg vil derfor tænke mig mine Læsere, som dem, for hvem jeg har talt her hjemme. Hvad der her meddeles, gjør ikke store Fordringer, men vil Gud være med det, saa haaber jeg, at det maa bidrage Noget eller dog Lidet til Guds Riges Fremme, saa Flere og Flere maa indsee, hvad vi eie i vor egen Kirke, og derved mindre udsættes for at forføres af de falske Propheter. Disse paavise letteligen alt det Syndige, som findes hos dem, der høre vor Kirke til, men fortie, at det skriver sig fra, at Kirken ei retteligen benyttes. De love en fuldkommen Tilstand, naar man vil gaae over til dem, og Mange see ikke, at det er umuligt for nogen Religion og allermindst for en saa ureen som Mormonismen, at gjøre de syndige Mennesker fuldkomne, og vi maa derfor ret beklage dem, som lade sig bedaare af deres forføreriske Tale. Stolende paa den, søge Mange, som ei fandt Fred i vor Kirke, fordi de ei ærligt søgte den, nu forgjæves at vinde den ved at gaae over til dem, som love Meget, men ei formaae at opfylde deres mange glimrende Løfter. Hovedindholdet af deres Lære er, naar man ret sigter den, at man kan synde saa meget man vil i denne Verden, idet man efter deres falske Lære kalder Synd for Dyd, og dog blive saa salig man ønsker det

i den anden. Det er en farlig og friſtende Lære; men om den end kalder ſig chriſtelig, ſtemmer den ei med Jeſu Ord i hans Bjergprædiken, om at gaae ind af den ſnævre Port. (Matth. 7, 13 og 14).

I denne lille Bog vil jeg dog ikke gaae ind paa de andre Punkter, men indſkrænke mig til at tale om Daaben. Mormonernes fra vor Kirke mere afvigende Lærdomme, f. Ex. om Fleerkoneriet ſkjule de helſt, indtil de have faaet de Vildledte mere i deres Magt, da de godt indſee, at disſe fra Begyndelſen vilde fjerne Mange fra dem. Ved Hjælp af losrevne Skriftſteder ſøge de at mistænkeliggjøre vor Daab, og derved at kuldkaſte vor Kirke, ſom den der hviler paa en ugyldig og intetſigende Daabshandling. De forkaſte Alt hos os, ſom ei kan forſvares efter Bogſtavet, medens de, ſom alle falſke Lærere, ikke binde ſig ſelv til ſamme Fortolkningsregler, idet de benytte Bibelen aldeles frit efter eget Tykke og Lyſt, ſaa de faae Alt ud af den, ſom de ville, og derefter forſvare de afſkyeligſte Lærdomme, hvormeget de end ſtride imod Jeſu klare Ord.

Som bekjendt forkaſte Mormonerne vor Daab, om hvilken de tale i de haanligſte Udtryk, deels fordi vi bruge Overøſelſe eller Beſtænkelſe, og ikke Nedſænkelſe i Vandet, og iſær fordi vi døbe ſmaa Børn, hos hvem der ei kan findes Tro.

Hvad Overøſelſen eller Nedſænkningen i Vandet

angaaer, da kan det neppe hjælpe at forhandle videnskabeligt med dem derom, men man maa simpelt hen bemærke, at om end Nedsænkningen blev brugt fra Begyndelsen, saa maa dette dog anseés for noget Uvæsentligt, da Daaben ikke skal være en legemlig Renselse, men en god Samvittigheds Pagt med Gud eller dens frimodige Henvendelse til ham (1 Pet. 3, 21), og at der kan anføres adskillige Grunde imod den, f. Ex. at den i de koldere Lande og i Sygdoms Tilfælde kan være skadelig for Sundheden.

Efter Jesu Befaling skal der døbes med Vand, og det maatte være os nok, selv om vi ikke forstode Grunden dertil, hvilket vi dog kunne. Thi vel er Vandet kun et Billede, det Symbolske, hvormed Naaden betegnes, medens selve Naaden meddeles, idet Gud døber med den Hellig Aand; men det Symbolske er ligefuldt en Nødvendighed, og naar vi betragte det Hele noiere, ville vi indsee, at det ikke kan være borte. En hellig Handling, et Sacramente, bliver Daaben kun derved, at vi udføre Alt efter Jesu Anordning, og saa vil Gud døbe med den Hellig Aand, naar vi i Navnet Faderens, Sønnens og den Hellig Aands døbe med Vand. Nu forekommer det vel Adskillige, som om Ordet og Aanden vare nok, og at Vandet ei behøvedes; men jo mere vi tænke derover, jo mere ville vi forstaae det Betydningsfulde ved Vandets Anvendelse.

Naar vi tænke os Forholdene, som de vare fra

Begyndelsen, da Børne døbtes, for hvem Ordet i Forveien var prædiket, og for hvem Troen paa Christus var fremkaldt, da maatte det ligge dem nærmest paa Hjertet at komme ind i Guds Rige, at knytte sig til de Andre, som optages eller vare optagne deri, og for at de gjensidigen kunde forvisses om at de meente det ærligt og alvorligt dermed, og for at de selv kunde paatage sig de nødvendige Forpligtelser, som fordres af dem, som ville deelagtiggjøres i Kirkens Goder: maatte de aflægge deres Troesbekjendelse. Deri loves, at ville troe paa den Gud, som skabte Himlen og Jorden, at ville troe paa Sønnen, som døde paa Korset for vore Synders Skyld, og paa den fra Faderen og Sønnen udgaaede Hellig Aand. En Erklæring om, at vi ville arbeide oprigtigt med Christus og alle dem, som have sluttet sig til ham, er aldeles nødvendig; men hvor meget vi gjorde os Umage for med Ord at udtale Alt, hvad vi tilsigtede, og hvortil vi forpligtede os ved en saadan Troesbekjendelse, saa ville vi dog føle, at ingen Erklæring vilde være udtømmende derom; men at det Billede med Vandet, som Jesus selv har befalet, siger langt mere end mange Ord. Den der forstaaer Vandets luttrende, rensende og oplivende Kraft, og har seet, hvorledes alt det Væsentlige og Blivende oplives og opfriskes, medens alt det Urene og Fremmede bortskylles, der hvor Vandet kommer, maa erkjende, at Jesus i sin Viisdom har anordnet dette betydningsfulde Symbol, som et udtryks-

fuldt Tegn paa Indgangen i hans Rige, baade for at den, som døbes, derved skal erklære, at han vil see at blive saa reen i aandelig Henseende, som der antydes ved Vandbilledet, og at den, som døber, derved kan minde derom. Dette kunde være tilstrækkeligt til at godtgjøre Vanddaabens Betydning; men der kan endnu anføres mere til dens Forsvar. Det gjælder nemlig om, at der er et bestemt Øieblik, hvortil vi kunne henføre vor Daab, et bestemt Tidspunkt, i hvilket vi kunne sige, at vi deri annammede den Hellig Aand. Var det ei Tilfældet, da maatte vi tidt mistvivle om, at vi vare døbte, eller naar det var skeet. Var det tilstrækkeligt, som en falsk Aandelighed kunde forledes til at sige, at Gud døber med den Hellig Aand, naar vi aflægge vor Troesbekjendelse, saa kunde dertil svares, at den kan gjentages oftere, og saa blev det tvivlsomt, hvilken Gang det var skeet, at vi derved optoges ved Daaben i Christi Kirke, eller om ogsaa Troesbekjendelsen var aflagt saa fuldstændigt og saa oprigtigt, at vi turde knytte Daaben med den Hellig Aand dertil. Det Utilfredsstillende og Forkeerte i at tænke sig en Daab uden Vand vil let indsees, og er kun anført her, for at indprænte Alle Vandets Vigtighed; thi vi Mennesker kunne ikke døbe uden Noget. Med Aanden kunne vi ikke døbe, men kun med noget Legemligt, og jo mere vi tænke derover, maa vi erkjende, at intet Symbol er mere passende dertil end Vandet. Vanddaaben er nødvendig som en

Handling — et Ord er ikke nok dertil — der er skeet i et Øieblik, hvortil Daaben knytter sig, saa alle Tvivl derved fjernes baade om vi ere døbte og naar det skete. Jo mere vi forstaae dette, jo mere vil det ogsaa blive os klart, at Gud for at indprænte os Vigtigheden af Vanddaaben ved Ordet efter Herrens Indstiftelse, har knyttet den Hellig Aands Daab dertil.

Der ere dem, som have meent, at Vands- og Aands-Daaben ei ere nøie og samtidigen knyttede til hverandre, og at man derfor kunde tænke sig, at Vanddaaben skete til en og den Hellig Aands Daab til en anden Tid; men de have overseet, at da var Daaben intet Sacramente, hvorved Naaden baade betegnes ved Vandet og meddeles ved Aanden. At der paa Jesu og Apostlenes Tid kan være Tale om en anden Orden i enkelte Tilfælde modbeviser Intet, da Gud vel kan meddele Naadegaverne paa en anden Maade end den sædvanlige, men dette hører til det Ualmindelige, som saa meget af det, der skete i den Tid, da Gud ved Tegn og underlige Gjerninger vilde gjøre opmærksom paa noget Overordentligt. Har Jesus i sin Visdom befalet Vanddaaben, som et nødvendigt Symbol ved Optagelsen i hans Rige, saa vil Gud ogsaa døbe med den Hellig Aand, naar vi efter hans Anviisning døbe med Vand. Ja naar vi her tale om Troesbekjendelsens Betydning i Forbindelse med Vanddaaben og Guds Ord ved Optagelsen i Guds Rige, saa maa vi Alle erkjende, at derved alene blev det endnu intet Sacra-

mente, og at uagtet alt det Betydningsfulde, der kunde ligge deri, at et Menneske lovede at gjøre Sit til at blive et Guds Barn, saa vilde han dog Intet udrette, naar Gud ikke sendte sin Hellig Aand, der skulde hjælpe ham dertil. Daaben bliver altsaa først et Sacramente, naar ikke blot Aanden betegnes, men meddeles; naar vi døbe med Vand, skal Gud døbe med den Hellig Aand, og derpaa kunne vi ogsaa altid trygt stole. Hvad Gud har lovet, det holder han, og skjøndt vi ei kunne see Aanden komme over dem, som døbes, saa troe vi det dog, og ellers maatte vi mistvivle om enhver christelig Vanddaab; thi svigtede Gud engang, hvem kunde saa vide, naar og hvor ofte det skete, og man kunde aldrig være sikker.

Men det, hvorom vi især trættes med Mormonerne, det er egentlig ikke om Vandet, men om Maaden, hvorpaa det bruges, og Mængden der anvendes; thi de fordre Neddyppelse, og skjøndt Jesu egen Daab synes at tale for dem, ligesom Rom. 6, 4, saa maa vi dog fremdeles holde paa, at dette ei kan være noget Væsentligt, da her ikke er Tale om legemlig Renselse, men om aandelig, hvorpaa Vandet skal være et Billede. Som saadant har Vanddaaben samme Betydning som et heelt Hav, og hvor betegnende Billedet end er at dykkes ned i Floden, at begraves med Christus ved Daaben til Døden, saa er det dog kun et Billede, der ligefuldt kan anvendes uden Hensyn til om den, der døbes, neddykkes eller ikke. Det der

skal rense Sjælen er den Hellig Aand, som Gud sender ligefuldt uden Hensyn til Vandets Mængde, hvormed vi døbe. Da Overøselse og Bestænkelse er anvendt i Kirken fra Begyndelsen, saa viser det tydeligt nok, at Maaden, hvorpaa Vandet anvendes, maa henregnes til det Ligegyldige, og hvo der vil hænge sig i Sligt, maa mindes om, at Bogstavet ihjelslaaer, men Aanden levendegjør.

Den væsentligste Anke imod vor Daab er dog den, at vi døbe smaa Børn, som ikke have Troen. Da Tro og Daab efter Mormonernes Paastand ere uadskillelige i Daabens Øieblik, saa forkaste de vor Barnedaab, anse den for Intet, og døbe dem igjen, som ere døbte som Børn.

Her finde vi Samstemning imellem Mormonerne og Baptisterne, som vi i det Hele maa lægge Mærke til den store Liighed der er imellem de Første og Gjendøberne paa Luthers Tid. Naar vi læse om disse i Byen Mynster, hvor de gjorde Skræderen Johan fra Leiden til Konge i det nye Messianske Rige, Bageren Mathiesen til hans Prophet, idet de traadte alle guddommelige og menneskelige Love under Fødder, indførte Fællesskab saavel med Hensyn til Eiendom, som til Hustruer, fornægtede Barnedaaben, talte meget om det tusindaarige Rige, og udgave deres egne sværmeriske Indfald for guddommelige Indskydelser: da bringes vi til at tænke paa Mormonerne. Det synes rimeligt, at Mormonismen, om end med flere senere Tilsæt-

ninger, hentede allevegne fra, nedstammer fra Baptismen, som er meget udbredt i Amerika. At vor Tids Baptister ere meget forskjellige fra Mormonerne og hiin Tids Gjendøbere, skylde vi dem at erklære, men de gjøre endnu fælles Sag imod Barnedaaben, og ved at tale imod den, vinde de især Proselyter. Det er derfor af allerhøieste Vigtighed at forsvare Barnedaaben imod Baptister og Mormoner, hvortil vi end mere opfordres, fordi der ikke findes saa Faa i selve Kirken, som ei heller fatte dens dybe Betydning, og synes at Bibelen giver dens Modstandere Medhold.

Angrebene paa Barnedaaben tiltale især alle Forstandsmennesker, de saakaldte Rationalister, som ville forstaae og begribe Alt, og som ikke kunne fatte, at Optagelsen i Guds Rige kan skee uden den Døbendes egen Medvirkning, eller at Livet i Gud kan meddeles os af Guds Naade uden vor Fortjeneste og Værdighed.

De Bibelsteder de anføre imod Barnedaaben ere, som bekjendt, især Matth. 28, 18—20, hvor Jesus før Himmelfarten indstifter Daabens Sacramente, og hans Ord hos Marc. 16, 16 „hvo som troer og bliver døbt, skal blive salig."

I den Danske Oversættelse er Matth. 28, 19 oversat: „gaaer derfor hen og lærer alle Folk og døber dem etc.," og herefter paastaae Baptisterne, at man skal begynde med at lære, og saa følger Daaben efter, altsaa maa Ingen døbes, som ikke forud er underviist i

Christendommen, hvilket ikke kan være skeet med spæde, uforstandige Børn. Herimod er oftere i den senere Tid bemærket, at det græske Ord her, som i vor Bibeloversættelse er gjengivet ved „at lære" baade har denne Betydning, og tillige den, „at gjøre til Discipel", og da de, som optages i Jesu Rige kaldes hans Disciple, saa vilde altsaa Oversættelsen komme til at lyde saaledes: „gaaer hen og gjører alle Folk til mine Disciple ved at døbe etc.," og da fordres ingen Underviisning forud for Daaben, men først bagefter (see: 20 „lærer dem at holde Alt etc.")

Men selv om Andre fasthølde vor Bibeloversættelse som den rette, saa viser det kun, at Jesus fra Begyndelsen kun talte om Voxnes Daab, for hvem Evangeliet forud skulde prædikes, da det ei kunde være rigtigt at begynde med at døbe Børn, førend der var en Menighed af Voxne, som kunde opdrage dem i Christendommen. Først efter en Tids Forløb tænke vi os, at Børn bleve døbte, og vide, at Barnedaaben meget tidligen blev indført iblandt de Christne. Imod den anføre de endvidere, som alt bemærket, Marc. 16, 16 „hvo som troer og bliver døbt, skal blive salig; men hvo som ikke troer, skal blive fordømt." I disse Frelserens Ord er der rimeligviis ligeledes tænkt paa Tilstanden dengang, da Troen gik forud for Daaben, og efter den indrømme vi gjerne, at Saligheden kommer af Troen, og da Troeslivet fremkaldes hos os ved i Daaben at optages i de Helliges Samfund, saa

er det aldeles rigtigt, hvad vi aldrig kunde tvivle paa, at der er fuldkommen Sandhed i Jesu Ord, at Tro og Daab i Forening ere Salighedens Betingelser. Derimod kunne vi ikke indrømme, at dette skulde vise, at Troen og Daaben skulle være forenede i Daabsøieblikket, saa Ingen maa døbes, førend han troer. Dette staaer der jo slet ikke. Kunne vi godtgjøre Barnedaabens Gyldighed, eller med andre Ord en Daab uden Tro i Daabsøieblikket, da modbevises det ikke af dette Skriftsted. Vilde man sige: Daab alene er ikke nok til Salighed, da kunde man have Ret, naar der tales om Daab uden Tro, og det indrømmes, at Saligheden kommer af Troen; men til Daabens Gyldighed udfordres der strengt taget kun, at den kan skaffe os Optagelse i Kirken og ikke i Himlen, og altsaa kan man endnu ikke slutte deraf, at Salighedsvilkaaret, Troen, alt nødvendigviis maa være tilstede ved Daaben. Var Daaben Alt, som Mormonerne omtrent paastaae, idet de sige, at vi kun ved den faae Syndernes Forladelse, saa maatte Troen nødvendigviis følge med Daaben, men Jesus har anordnet mere end eet Naademiddel, for at skaffe os evig Salighed; Daaben er Meget, men dog i en vis Betydning kun en Begyndelse, Indgangen i Guds Rige.

Naar Mormonerne efter Apostlernes Gjerninger 19, 6 skille den Hellig Aands Meddelelse fra selve Daabshandlingen og sige, at Aanden kommer ved Haandspaalæggelse, saa overse de, som ellers forlange,

at Alt skal skee efter Jesu Forbillede, at den Hellig Aand ved selve Daaben, eller dog uden at det siges, kom uden Haandspaalæggelse over Jesus, idet han døbtes med Vand af Johannes. Ligeledes røbe de derved en utilgivelig Uvidenhed til Bibelen eller Underfundighed ved at fortie, hvad de vide, naar de nøies med den for Johannes den Døber betydningsfulde, men for os fattige Vanddaab, skjøndt der tydeligt læres, at Jesu Daab skal være med Vand og den Hellig Aand. At der alt var Forventning hos Joderne, vel nærmest fremkaldt ved Es. 44, 3, om, at Christus skulde døbe, see vi af Spørgsmaalet til Døberen i Joh. 1, 25 „hvi døber du da, dersom du ikke er Christus?" og naar Johannes dertil svarer: „jeg døber kun med Vand, og henviser til ham, den rette Døber, som skal døbe med Vand og den Hellig Aand," da er det klart, at den christne Daab ikke blot skal være en Vanddaab.

Skulle vi kraftigen modarbeide Baptister og Mormoner, saa maa vi navnlig gjøre Barnedaabens Gyldighed indlysende, vi maa vise, at der kan være Daab uden Tro.

Strengt taget behøves der intet Bevis; thi Daaben og dens skjulte Væsen hører til det, som ikke ligefrem kan bevises, det er en Troessag. Vi skulle troe paa Barnedaaben, fordi den saa længe har været indført i Kirken, og som det synes er sanctioneret af Kirkens Herre, som har lovet at være med sin Kirke alle Dage indtil Verdens Ende, og som maatte have

svigtet den, dersom Barnedaaben, hvorved Indgangen i Kirken er skeet i saa lang en Tid, ei var gyldig. Og selv om Kirken kunde have været opholdt i dette lange Tidsrum ved de Enkelte, der døbtes som Voxne, saa ville vi dog anse Barnedaaben for gyldig, fordi der har levet Mennesker, som vare døbte som Børn, om hvem vi ikke kunne troe Andet, end at de uagtet den have fundet Naade hos Gud.

At bevise dens Gyldighed derved, at Børnene alt have Troen, idet den skulde være tilstede hos Barnet ved dets Væsensreenhed med troende Forældre, og at det selv aflægger en ganske bestemt Troesbekjendelse gjennem Forældrenes Svar, som de dog kunne, naar de ere troende, have Fuldmagt til at lægge paa Gudmoderens Læber, kan ei gives Medhold, og med Hensyn til Gudmoderen maa snarere antages, at hun taler i Kirkens Navn, da det især er ved dens Omsorg, at vi tør vente, at det vil blive opdraget i Christi Lære, saa Daabens Naadegave kan blive bevaret, og et fyldigt Troesliv kan udvikles deraf i Tidernes Løb.

Barnedaabens Gyldighed kan neppe forsvares ved at forudsætte Troen hos det spæde Barn, men snarere efter Rom. 5, 18 ved at vise, at det er en Naadegave, som skjænkes os. Ligesom der ved Eens Fald kom Fordømmelse over alle Mennesker, saaledes skal der ogsaa ved Eens Retfærdighed komme over alle Mennesker Retfærdiggjørelse og Liv. Ved den første Adam kom Synden ind i Verden, ved den anden Retfærdig-

heden. Ved den første fordærvedes den i Guds Billede skabte Sjæl, og den ved ham og i ham fordærvede Natur forplantedes fra Forældrene til Børnene. Ved den anden, ved Jesus Christus, som var Guds Herligheds Afglands og hans Væsens udtrykte Billede, kom igjen den rene Menneskenatur tilstede i ham. Selv fødtes han paa en vidunderlig Maade uden Arvesynd, og medens den første Adams rene Natur fordærvedes i Synden, saa modstod Jesus alle Fristelser, bevarede sin Retfærdighed, den rene Natur, og skaffede os en bedre Retfærdighed, det vil sige den rene Menneskenatur. Ligesom den urene Natur nedarvedes fra vore første Forældre, som Arvesynd, saa vi Alle efter den naturlige Fødsel ere Vredens Børn: saaledes faae vi ved den anden Adam, ved Jesus, den rene, ved ham luttrede Menneskenatur. Men hvorledes deelagtiggjøres vi i den? Ved at fødes af Vand og af Aand, ved Gjenfødelsen i Daaben. Ved at indlemmes i Jesu Rige faae vi Deel i den høiere Retfærdighed, ligesom vi ved den naturlige Fødsel faae Deel i Adams Synd. Og kunne vi faae den høiere Retfærdighed, som Jesus har erhvervet os, uden Tro? Baptisterne sige: „Ingen bør døbes, uden de som troe og vise sig værdige til Daaben, og derfor maa den opsættes til man forvisser sig derom.“ Vi spørge dem: hvo er værdig? Og kunne vi vente, at det uigjenfødte Menneske, som ikke er under Naaden og ikke har den Hellig Aand, skal blive bedre og bedre, som det bliver ældre? Efter vor

Formening vilde Menneſkene ſnarere blive uværdigere, naar Daaben opſattes til det 14de eller det 30te Aar, ſom de forlange, der holde ſig ſtrængt til Jeſu Exempel. Selv de Døbte, ſom have annammet Aanden, ſynes at udſættes for ſtørre Friſtelſer, naar de gaae over fra Barndommen til Ynglingealderen, og mon vi tør vente det anderledes og bedre for de Udøbte?

En Mormonpræſt ſagde, at man Intet kunde faae, uden at bede derom, hvorimod bemærkedes, at han dog havde faaet det naturlige Liv af Guds evige Kjærlighed, førend han kunde bede derom, og der ſpurgtes, om han ikke ogſaa kunde tænke ſig, at Gud kunde ſkjænke os det høiere, det aandelige Liv af Naade, førend vor Bøn derom. Og han mindedes om den Sandhed, at Barnet længe førend det er ſig bevidſt, eier Livet og ofte mange timelige Goder, og ſaaledes kan Gud ogſaa ſkjænke det aandelige Goder længe førend det beder derom eller veed deraf; men det ſkal nok eengang komme til Bevidſthed derom.

For at forklare Gjenfødelſens Mulighed alt i Barneſjælen, førend Bevidſtheden og Troen er der, brugtes iſær Billedet om Podeqviſten. Den indpodes fra det ædle Træ i den vilde Stamme og derved kommer Træet til at bære ædle Frugter.

Paa lignende Maade indpodes Jeſu Retfærdighed, den ved ham igjen fremkaldte rene Menneſkenatur, i os ved Daaben. Efter Billedet indpodes det Ædle i det Vilde; her den himmelſke Podeqviſt i den vilde

Stamme, det er Menneskesjælen, som den er hos det kjødelige Menneske ved Arvesynden.

Stammen skal være vild; men naar skal Indpodningen snarest skee? Medens Træet er meest modtageligt, eller naar Billedet fjernes, saa trænger Enhver, som kun er født af Kjød, til at gjenfødes, og denne Gjenfødelse synes snarest og bedst at kunne skee, jo mere Sjælen er reen, eller førend Arvesynden, den urene, fordærvede Natur har baaret Syndens Frugter i den. Just derfor er Barnesjælen meest modtagelig for Daaben, og derfor siger Jesus ogsaa: lader de smaae Børn komme til mig, og formener dem ikke, thi Guds Rige hører Saadanne til, og: uden I blive som Børn komme I ingenlunde ind i Himmerigets Rige. Sorgeligt var det, om det skulde for meget overlades til den menneskelige Forstand at afgjøre, naar et Menneske var skikket eller meest skikket til Daaben; men af Naade skjænker Gud sin Hellig Aand og indpoder det høiere Liv i Barnesjælen, førend Barnet beder derom, medens det endnu er i sin barnlige Uskyldighed. Og skjøndt vi ikke forstaae, hvorledes Jesu Retfærdighed, hans rene Menneskenatur indpodes i vor ved Arvesynden fordærvede Natur, ligesaalidt som hvorledes den ædle Green indpodes i den vilde Stamme, saa Grenens Saft ei derved fordærves, men forædlende gjennemtrænger Alt, hvad der udvikler sig af den: saa føle vi dog, at Gud har Magt til at skabe, baade Livet ialmindelighed, og det høiere, aandelige Liv isærdeleshed, og vi glæde os over, at

Gud tidligen aabner os Adgang til sit Naaderige, hvortil vi saa høiligen trænge, og at den ædle Podeqvist allerede kan indpodes i Barnesjælen.

At Børn ikke døbtes fra Begyndelsen, men at Evangeliet allerførst blev prædiket for de Voxne, og at Troen, idetmindste en forelobig, fremkaldtes for de døbtes, kunne vi godt forstaae, og tillige, at Kirken senere, da Alt var ordnet, efter Aanden i Jesu Lære, indførte Barnedaaben, hvori det Liv begynder ved Aandens Meddelelse, som bærer Troens Spire i sig, og som ved Guds naadige Varetægt kan udvikle sig til et sandt og fyldigt Troesliv. At det Væsentlige ved Daaben er dette, at Gud dober med den Hellig Aand, naar vi efter Jesu Indstiftelse døbe med Vand, synes klart, og Alt, hvad der i Skriften siges om Tro og om Daab, som saa ofte med Rette nævnes i Forening, vil vel forstaaet ei kunne anføres derimod, saa Daab ikke skulde kunde tænkes uden selvstændig Tro; thi var det Tilfældet, maatte vi fordomme Barnedaaben, eller dog foretrække de Voxnes. Naar Talen er om Troesbekjendelsens Nodvendighed, nemlig af selve Personen, som døbes, da kan man ikke anføre Jesu forbilledlige Daab som Bevis derfor; thi han vidnede ikke i Daaben om Faderen, men denne om ham.

En Troesbekjendelse maa visselig aflægges, da der ogsaa skal sluttes en udvortes Pagt, hvorved Indlemmelsen skeer i Guds Rige, skjondt det Væsentligste ved Daaben er det høiere Liv, som indplantes af Gud.

Dog som en Betingelse for dette, maa Menneſket, som ſkal høre Jeſus til, indplantes som et aandeligt Træ i hans Viingaard, og optages ved Daaben og dens Pagt som et Medlem af den synlige Kirke. Denne Bekjendelse kan aflægges paa Barnets Vegne af Kirken. Dog maa den, der døbes som Barn, senere selv bekræfte sit Daabsløfte, førend han stædes til Alterens Sacramente, som er de Voxnes og Troendes; thi dets Virksomhed forudsætter Altergjæsternes Tro, og Kirken maa her forvisse sig om, at Troeslivet er tilstede hos dem, og derfor gaaer Confirmationen forud, for at Kirken saavidt muligt kan faae Sikkerhed for, at Den, der blev døbt som Barn, har bevaret og tilegnet sig Daabens Naadegave, og er glad derover og holder fast derved.

Derved maa han gjøre Rede for sin Christendoms Kundskab og Tro og bekræfte sit Daabs-Løfte. Confirmationen er ei omtalt i Bibelen og kunde ei godt være det, da den kun ved Barnedaaben bliver nødvendig. Efterat denne var indført, kunde den mindre undværes, idetmindste maatte Kirken paa en eller anden Maade skaffe sig den omtalte Forvisning. Confirmationsforberedelsen maa derfor, hvor det ikke er skeet i Forveien, meddele den nødvendige Underviisning, og skal i ethvert Tilfælde beaande det tidligere Lærte, og stemme til Bøn og Paakaldelse og et Liv i Gud. Paa selve Confirmationsdagen skal, saavidt muligt, alt det Lærte samles til en høiere Enhed, for at Confirmanden under egen Bøn og Menighedens kjærlige

Forbon, kan bekræfte sin Barndoms Daabspagt, om at forsage Djævelen og alt hans Væsen og alle hans Gjerninger, og at troe paa Fader, Søn og Hellig Aand. Confirmationen er intet Sacramente og intet Supplement til Daaben, som er et fuldstændigt Sacramente for sig, men en høitidelig Handling, som lader Menneskets leve hellige Timer, der, naar Gud giver Velsignelse dertil, kunne bidrage til, at han ret lever sig ind i Gud; hvilket kan faae en stor og mægtig Indflydelse paa dette Menneskes Tilværelse for Tid og Evighed. I Daaben behoves altsaa ingen egen Troesbekjendelse af Den, der døbes som Barn, og hvor meget man maa ønske, at Forældrene, Præsten, Gudmoderen og Fadderne ere troende, som er et godt Vidnesbyrd, for Menighedslivet i det Hele og den enkelte Handling isærdeleshed, saa beroer Daabens Gyldighed dog ikke derpaa, og derover maa vi glæde os; thi det var sørgeligt, om den skulde grunde sig paa noget saa Tilfældigt.

I den sidste Tid, som ogsaa ofte tidligere, har man altfor meget fremhævet det ved Daaben, som beroer paa Mennesker, medens man især burde betænke, at Indgangen i Guds Rige skeer ved Naaden.

Ved sin Død beseglede Jesus den nye Pagt mellem Gud og Menneskene, og ved Daaben indlemmes hver Enkelt af os i den, og skjøndt Daaben ogsaa maa betragtes som en Pagt med Gud, saa skeer den Enkeltes Optagelse deri mere som en Naadeshandling

fra Guds Side, end ved Løftet fra vor; skjøndt det Sidste følger af det Første, og vi eller Kirken og dens Repræsentanter paa vore Vegne aflægge Løftet om, at vi ville stræbe efter at vedblive at være hans Børn, som selv har kaldet os dertil.

Ved Daabens Sacramente skabes det høiere Liv i os; og ved de andre Naademidler, især ved Nadveren, opholdes det. Ved Herrens Naadesbord bespises og mættes vi med den himmelske Føde, og den os af Jesus erhvervede Retfærdighed, den rene Natur bevares ved dette Naademiddel. Paa Grund af den fordærvede Natur, som vi alle have annammet ved den naturlige Fødsel, og som uagtet Gjenfødelsen ikke fortrænges, ere de andre Naademidler, og navnlig Alterens Sacramente nødvendige, for at den Hellig Aand, som er os meddeelt i Daaben, kan fortrænge Verdens urene Aand, som ellers let kunde faae Magt over os, naar vi forsømte at benytte Kirken og dens Naademidler. Den kjætterske Mening, at der fremkaldes en fuldkommen Reenhed ved Daaben, saa Alt er afgjort dermed, gjendrives alene derved, at da havde Jesus ei behøvet at anordne de andre Naademidler, som da vare overflødige. Nei ved Daaben gjenfødes vi, men den os saaledes ved Jesus erhvervede og i Daaben meddeelte rene Natur skal prøves og have sin Kamp, og derfor gjælder det om, at vi med troende Hjerter slutte os til den Aandens Verden, hvormed Aanden forbinder os.

Dette stemmer ogsaa med Billedet om Podegviften;

thi den indpodes i den vilde Stamme, og dens Safter trænge forædlende opad i Alt, hvad der udvikler sig af selve Qvisten, men ikke nedad i Stammen, som vedbliver at være vild, og af hvilken vilde Grene ville skyde frem, naar de ei bleve bortskaarne af Gartneren. Saaledes vedbliver den oprindelige, medfødte, fordærvede Natur i os, uagtet Gjenfødelsen i Daaben, og deraf forklare vi os den bestandige Kamp imellem Aanden og Kjødet, hvoraf de onde Begjærligheder udvikle sig. Men Gud, som har optaget os blandt Træerne i sin Viingaard, vil tage de vilde Skud bort, for at Aanden tilsidst maa seire over Kjødet; thi vor Tro er den Seier, som overvinder Verden, og ved den Hellig Aand fremkalder han Troen hos os. Ogsaa maa vi erindre, at det kun er et Billede, og at den himmelske Gartner fordrer, for at hjælpe os, at vi skulle holde os nær til Jesus i hans Kirke, for at han ved Hjælp af Naadens Midler kan bevare i os det høiere Liv, som blev os indpodet i Daaben. Ved disse Ord om Gartneren bringes vi til at tænke paa Joh. 15, 1, hvor Jesus kalder sig det sande Viintræ, og derved kunde vi let forledes til at antage, at det er i Jesus, det sande Viintræ, at Qvisten indpodes; men det er i den vilde Stamme, det vil sige i den fordærvede Natur. Ved denne Indpodning blive vi dog i en anden Betydning Grene paa det sande Viintræ, hvoraf Qvisten er tagen; thi Alt, hvad der udvikler sig af den, bliver Eet dermed. Det Himmelske kommer og forener sig med det

Jordiske og forædler det, saa der deraf udvikler sig en ny og forædlet Skabning, et nyt Træ, som bærer Troens herlige Frugter. Saaledes bliver enhver saadan Podeqvist, naar den ikke visner, til et nyt Træ, der maa betragtes som en Green paa det store Vintræ. Men denne aandelige Green, som er indplantet paa den vilde Stamme, kan ei bevare sine renere Safter, naar den ei bliver i Forbindelse med det Træ, hvoraf den er taget. Dette forstaae vi mindre, naar Talen er om almindelige Træer, bedre om det høiere Liv, som indpodes os i Daaben; thi det næres og bevares ved sin aandelige Forbindelse med det christne Samfund; men ogsaa kun derved, at vi blive Et med Christus, som han er Eet med sin himmelske Fader.

Imod Antagelsen af Daab uden Tro, har man anført, at da maatte Kirken ogsaa erklære enhver Tvangsdaab for berettiget, selv om den var paaliset og paatvunget, ikke blot Baptisters og Mormoners, men ogsaa Jøders Børn. Vi antage, at selv en saadan Daab maatte ansees for sand og gyldig, naar den var skeet efter Jesu Indstiftelse af dem, som vare berettigede til at udføre Daaben. Vi troe nemlig efter det ovenfor Udviklede, at Gud har knyttet den Hellig Aands Sendelse til Vanddaaben, hvor den udføres efter hans Befaling, uden Hensyn til Barnets Forældre eller Fadderne, og at naar han vil, da er han mægtig til at bevare et saaledes dobt Barn i Troen, om det end for vore Øine maatte synes i det Ydre at tilhøre

Hedningeverdenen, og at det, som levende midt i denne, maatte gaae til Grunde. Just deri viser sig Guds Magt og Kjærlighed, at han kan bevare Sine, hvor vi Mennesker ingen Hjælp kunne øine.

Af disse Yttringer maa dog Ingen slutte, at vi ville være Talsmænd for at døbe Baptisters, Mormoners og Hedningers Børn, eller for Tvangsdaab i det Hele. Naar Daaben skal udføres efter Herrens Befaling, saa ligger deri, at der skal tages Hensyn til Guds Villie, som har lært os at agte paa Alles, ogsaa paa Forældres Rettigheder, at Guds Rige lidt efter lidt skal udbredes, og at der er mange forskjellige Hensyn, som maa afholde os fra, at paatvinge Daabens Gode, hvor det maatte befrygtes, at den vilde blive vanhelliget. Heller ikke ville vi forsvare eller anbefale at udføre noget underfundigen med List og Vold. Hvad der er sagt, er kun skeet, for med stærke Ord at hævde Daabens Gyldighed, uagtet al den menneskelige Ufuldkommenhed, hvormed den tilsyneladende eller virkelig kan være udført. Gud kan bevare den Sæd vi saaede paa et Sted, hvor der var al Sandsynlighed for, at den vilde blive nedtrampet; men i Regelen saae og plante vi kun der, hvor vi tor vente, at Planten vil blive fredet. Vilde man nægte Daabens Berettigelse ethvert Sted, hvor den Døbte kunde blive ført bort fra Christus, saa torde vi Ingen døbe; thi selv de meget troende og fromme Forældres Børn kunne forføres og fortabes. Sørgeligt er det, naar en sjelden

Blomst vi plantede, bliver ødelagt; men derfor undlade vi ikke reent at plante; sørgeligt var det, da de i Guds Billede skabte Mennesker syndede, men Gud havde dog skabt dem; og sørgeligt er det, naar en af Vand og Aand gjenfødt Sjæl lider Skibbrud paa Troen, men derfor tør vi dog ikke altfor ængsteligen nægte et Menneske Daaben, om vi end heller ikke letsindigen skulle paanøde Enhver den. Lader os stræbe at gjøre Alt i Herrens Navn, saa ville vi uden at tænke for meget paa os selv og vort Arbeide, overlade til Ham, om det skal bevares eller gaae til Grunde. Vi skulle sætte Priis paa den menneskelige Frihed, baade vor egen og Andres, men dog endnu langt mere paa den guddommelige Naade.

Barnedaaben er hverken befalet eller forbudet i Skriften; men jo mere vi lære at indsee, at der heller ingen Steder udtrykkelig forlanges, at Tro og Daab skulle være forenede i Daabsøieblikket; men at det Væsentlige ved Daaben er, at Gud døber med den Hellig Aand, naar vi i og ved hans Ord døbe med Vand, og at derved indpodes os et høiere Liv: saa ville vi forstaae, at Kirken var berettiget til at indføre Barnedaaben, hvortil Jesu Ord om og Forhold til Børnene saa let maatte lede. Ja vi ville indsee, at Daaben i en dybere Betydning maa være en Barnedaab, selv hvor Voxne døbes; thi uden vi blive som Børn komme vi ikke ind i Guds Rige, og jo mere vi tænke derover, og vort aandelige Øie ret oplades til at see,

hvad der ligger i Daaben, jo mere ville vi faae vor Barnedaab kjær, og saa ville Kirkens Fjender Intet udrette ved deres Angreb paa den, medens de tidligere især derved droge Mange bort fra Kirken.

Vi ville holde fast ved, at Fødselen maa gaae forud for Livet, og at vi ligeledes fødes i Daaben til et høiere Liv, som altsaa først begynder at yttre sig derved. Gjenfødelsen skeer hos Barnet ved Daaben; Troen behøver ei at gaae forud, men følger deraf: „Troen er Daabens Frugt, og forudsætter altsaa Daaben."

Og naar Mormonerne endda forhærde sig imod Sandheden og forlange et bestemt Bibelsted for Barnedaaben, forend de ville erkjende Kirken berettiget til denne Lære, saa nødes vi til at spørge dem, om de med ligesaa klare Skriftsteder, som de forlange af os, kunne bevise, hvad de lære om Joseph Smith og Mormons Bog, som for dem er ligesaa vigtigt eller vigtigere end Barnedaaben i vor Kirke, og naar de ikke kunne det, saa maa vi derved stoppe Munden paa dem, ligesom Jesus paa Ypperstepræsterne og de Skriftkloge, Marc. 11, 29, og derved minde dem om, at ikke enhver Spørger kan vente eller bør have Svar, og at ikke enhver christelig Sandhed ligefrem kan paavises i Skriften, og at de allermindst maa fordre dette af os, da de lære saa meget, som aldeles ikke kan bevises af Skriften, men endogsaa ligefrem strider imod den.

Hos samme Forlægger er udkommet:

Biskop Dr. **G. P. Brammers Postille,** indeholdende Prædikener over Kirkeaarets Høimesse-Texter, samt et lidet Anhang af Bønner. 3die Oplag. 3 Rdlr., smukt indbunden med og uden Guldsnit til forskjellige Priser.

Dr. **H. C. Rørdam,** Christi Kirkes Historie. 2det Opl. 1 Rdlr.

Pastor C. Thorkilsen, Bibelens Lære om den christelige Daab, nærmest i Anledning af de baptistiske Bevægelser og Eiriksens ubefoiede Angreb. 64 Sk.

Jacob Martin, Fadervor, ni Prædikener. 80 Sk., indb. 1 Rdlr. 32 Sk., med Guldsnit 1 Rdlr. 48 Sk.

Adolph Monod, Qvinden, hendes Hverv og hendes Liv. 5te Oplag. 80 Sk., indb. 1 Rdlr. 32 Sk., med Guldsnit 1 Rdlr. 48 Sk.